

Kjære Tesfavenner

Etter to år uten Tesfa tur er vi endelig ute igjen. I første omgang er Matt Spreadbury og jeg sammen i Rwanda på Kibogora Hospital. Matt er lege i karkirurgisk spesialisering ved Haukeland Universitetssykehus. Senere kommer Olaf og sykepleier Malin Myhren.

Vi flyr med Ethiopian fra Gardermoen

Verden har vært preget av Corona pandemien, og derfor har Tesfa turene vært avlyst de siste to årene. Nå blir flere og flere vaksinert og pandemien er forhåpentligvis på retur. Også i Rwanda er vaksinering kommet godt i gang.

Det er 13,3 millioner innbyggere i Rwanda, av disse har nå 2,1 millioner fått første dose og 1,7 millioner fått andre dose vaksine. Rwanda er et land med en ung befolkning, median alder er ca 20 år, dvs at halvparten av alle rwandere er under 20 år. Dermed er de fleste over 40 år vaksinerte, stort sett alle offentlige ansatte og studenter er vaksinerte. Rwanda har hatt flere lockdowns av landet og smittesituasjonen virker godt under kontroll her, og totalt antall bekreftede døde er 1304 tilfeller. Her går alle med ansiktsmasker når man er utendørs, det er i teorien straffbart å ikke dekke til munn og nese.

Så, hvordan havnet Tesfa teamet i Rwanda? Det skyldes at Stiftelsen Tesfa nå har utvidet arbeidsområdet til å støtte helsemisjonsarbeid i lavinntektsland, men fremdeles med særlig fokus på Etiopia. Årets tur var egentlig planlagt til Etiopia, men på grunn av uro i landet var det vanskelig å få visum, og derfor ble turen flyttet til Rwanda.

På sykehuset Kibogora District Hospital, nydelig plassert ved Kivu sjøen i vestre del av Rwanda, arbeider Dr Ronald. Ronald er utdannet generell kirurg fra Soddo Christian Hospital, som jeg har besøkt flere ganger. Der ble Olaf og jeg kjent med Ronald og kona Cizzy. Ronald har mange ganger bedt oss komme til Rwanda, og nå passet det slik! Det er vi glade for.

Matt og jeg reiste fra Gardermoen søndag 3. oktober. Turen gikk med Ethiopian Airline via Addis til Kigali. Så det ble en liten stopp i Addis på flyplassen med frokost spising og jeg fikk testet amharisken min.

I Kigali var det ny koronatest og i karantene frem til svaret kom. Det er imponerende hvordan Rwanda har digitalisert både koronatesting og visumprosess. Alt foregikk på internett. Etter å ha lastet opp norsk koronapass og passdetaljer, kjøpt visum og tatt PCR test på flyplassen, ble vi kjørt til Good News Guesthouse der vi var i karantene frem til kvelden og svaret kom.

Byggeplass på sykehuset

Både Good News Guesthouse og Kibogora District Hospital tilhører Rwanda Free Methodist Church. Sykehuset ble startet av amerikanske misjonærer som barnehjem og misjonsstasjon med klinikk på 1940 tallet og har nå vokst til å bli et sentralsykehus som betjener en befolkning på 250 000 mennesker og andre sykehus henviser til. Her er to spesialister i kirurgi, Ronald og nyutdannede Bernard. Det er også en ortopedkirurg og 4 leger i kirurgispecialisering der en av dem er straks ferdig og de andre ganske ferske. I tillegg er det flere allmennleger (GP - general practitioners) som dekker medisinsk og føde/gyn avdeling. Her er også to anestesileger og flere anestesisykepleiere. Sykehuset virker veldrevet. Sykehuset har nå 289 senger og to operasjonsrom, men det bygges en ny kirurgisk avdeling med 80 sengeplasser og 3 større operasjonsrom.

Tirsdagen hadde vi en runde i Kigali, der var vi innom Genocide Memorial Museum, det er en vond historie for Rwanda, men de har kommet langt i forsonings og gjenoppbyggingsprosessen. Vi ordnet også papirer og jeg fikk min rwandesiske lisens.

Onsdag fløy vi videre til Kamembe og ble kjørt til Kibogora langs den nydelige Kivu sjøen.

Allerede samme dag hadde vi fem operasjoner på kvelden. Det var trafikkulykker med øyeblikkelig hjelp laparotomi og brokk-kirurgi. Neste dag var ble vi presentert for sykehuset på morgenmøtet før vi var med på morgenvisittten. Jeg ble presentert som en av Ronalds lærere fra Etiopia, og siden Ronald nå er lærer for de andre kirurgene her, ble jeg deres kirurgiske bestefar, en bestefar Ronald ba dem følge med på og ta i mot lærdom fra. Det er jo hyggelig å ha blitt kirurgisk bestefar i Rwanda, det har jeg også blitt kalt i Etiopia tidligere.

Nå har kirurgisk avdeling tre store flermannsrom, der ett er for kvinner og ett for menn - i midten ligger intensivavdelingen. Det er korte avstander for visittgang. Sykehuset ligger i en skråning og husene på ulike nivåer, det er ingen heis og bratte bakker mellom bygningene. Portørerne her får god trening!

Senere på dagen var det flere operasjoner, igjen øyeblikkelig hjelp laparotomi og flere brokk operasjoner. Det er godt å være igang igjen med operasjoner i Afrika, jeg fikk vise litt tips til brokk-kirurgi og Matt fikk være med på å fjerne en skadet milt.

Noen ganger ved øyeblikkelig hjelp laparotomier (som betyr rask åpning av magen) blør pasientene og det haster. Raskt inn i buken, stoppe blødningen og raskt ut igjen. Deretter til intensivavdelingen.

Intensivavdelingen her er ikke som hjemme, her er ingen

respiratormaskiner - men det er fantastisk å se hva man kan få til med lite ressurser.

Fredagen hadde jeg gastroskopi dag sammen med Ronald. Kibogora Hospital er et av få sykehus som tilbyr dette. Utstyret er gammelt og jeg måtte lete en stund før jeg fant et skop der både sug og luftinflatering fungerte. Tilslutt hadde vi to skop som fungerte, og 10 pasienter ble undersøkt.

På ettermiddagen ble vi offisielt ønsket velkommen av biskopen. Det var høytidelig og en ære.

Lørdagen hadde vi en lang tur med Ronald, vi gikk ned til Kivusjøen et godt stykke nord for Kibogora, der var det en restaurant inne på en halvøy med regnskog og apekatter. På veien hjem kjøpte vi sukkerrør. Sukkerrør er tyngre enn man tror når det skal bæres flere kilometer!

Lørdagen ble avsluttet med enda en øyeblikkelig hjelp laparotomi. Denne gangen måtte Matt og jeg raskt komme ned til sykehuset i mørket for å se på en alvorlig syk dame. Det var klart at vi måtte operere raskt og anestesipersonell ble kalt inn.

Så langt ut på natten stod vi på operasjonsstuen med en av de unge legene i spesialisering, med tarmer, puss og 7 liter med skyllevæske. Operasjonen gikk bra og i dag var pasienten stabil.

Hvorfor er vi her?

Tesfa teamet er her fordi vi ønsker å vise i kristen neste kjærlighet, at alle mennesker er like verdifulle og elsket av Gud, Tesfa teamet er her fordi vi vil stå sammen med våre rwandesiske kolleger og bidra til kunnskapsoverføring og gi dem litt pusterom og hvile i en hverdag som er utfordrende på en helt annen måte enn det vi er vant til hjemmefra.

Vil du være med på å støtte arbeidet!

VIPPS: #508019

Bank: 3000 2438 093

Takk, din støtte er viktig for oss!

Med vennlig hilsen

Bjarte T Andersen

Pasienthistorier er anonymiserte og kan være satt sammen av flere ulike pasientmøter